

Bijlage A

Arbeidsmarkt in kaart: Wel- en niet-werkenden – editie 3

Opzet van het onderzoek

Edith Josten
Marian de Voogd-Hamelink

Inhoud

Bijlage A.	Opzet van het onderzoek: meting 2020	3
A.1	Achtergronden van het onderzoek.....	3
A.2	Steekproef	3
A.2.1	Steekproefkader en panelaanvulling.....	3
A.2.2	Weging.....	4
A.3	Dataverzameling	4
A.3.1	Opzet van de dataverzameling.....	4
A.3.2	Veldwerkperiode	5
A.3.3	Beloning	6
A.4	Respons	6
A.5	Panelcohort en -uitval.....	7
A.6	Enkele kerngegevens.....	8
A.7	Codering van opleiding, beroep en sector	9

Bijlage A. Opzet van het onderzoek: meting 2020

Edith Josten en Marian de Voogd-Hamelink

De gegevens in de cardstack 'Arbeidsmarkt in kaart: wel- en niet-werkenden – editie 3' komen uit het Arbeidsaanbodpanel (AAP). Dat is een langlopend onderzoek onder de Nederlandse bevolking in de werkzame leeftijd. Doel ervan is inzicht te geven in (veranderingen in) de arbeidssituatie van deze groep. Deze bijlage beschrijft de opzet en uitvoering van het AAP. Daarbij ligt de nadruk op de laatst afgeronde meting, uit het najaar van 2020.

A.1 Achtergronden van het onderzoek

Belangrijke thema's in het AAP zijn huidig werk, arbeidsduur, zoekgedrag naar een (andere) baan, arbeidsmobiliteit, deelname aan scholing, meningen over werken en niet-werken. De doelpopulatie is de Nederlandse bevolking vanaf 16 jaar tot aan de AOW-leeftijd. De nadruk ligt op het aanbod aan arbeidskrachten in Nederland, dus werkenden en potentiële werkenden. Scholieren/studenten en mensen boven de AOW-leeftijd vielen daarom van oudsher buiten de steekproef. Omdat de grens tussen school en arbeidsmarkt minder scherp is dan vroeger, zijn sinds 2004 ook scholieren/studenten in de steekproef opgenomen. 65- en 66-jarigen zijn vanaf toen eveneens ondervraagd, hoewel de AOW-leeftijd destijds nog op 65 jaar lag, om de overgang naar pensionering beter in beeld te krijgen.ⁱ

Het AAP is een panelonderzoek. Dat betekent dat de deelnemers eraan worden gevolgd over de tijd. Bij elke bevestigingsronde benaderen we eerst degenen die aan de voorgaande meting deelnamen, plus hun eventuele huisgenoten. Zo'n 70% tot 80% van de oud-deelnemers werkt weer mee. Daarnaast werven we nieuwe deelnemers om de omvang van het panel op peil te houden en ervoor te zorgen dat ook jongeren voldoende vertegenwoordigd zijn.

De eerste meting van het AAP was in 1985. Vanaf de tweede meting, in 1986, vindt de dataverzameling telkens om de twee jaar plaats, namelijk in het najaar van de even jaren.

De OSA (Stichting OSA Institute for Labour Studies) nam destijds het initiatief voor het panel. Sinds augustus 2010 beheert het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) het AAP. Er werken een aantal partijen mee aan het AAP: het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) trekt de steekproef en bepaalt de weegfactoren; I&O research voerde de dataverzameling uit van meting 2020.ⁱⁱ De financiers van het AAP meting 2020 zijn het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

A.2 Steekproef

De steekproef van het AAP is een huishoudensteekproef: alle leden in de juiste leeftijd van een huishouden krijgen de vraag of ze willen meedoen. Op deze manier kunnen we personen analyseren in de context van hun huishouden.

A.2.1 Steekproefkader en panelaanvulling

Het Arbeidsaanbodpanel is, zoals hiervoor vermeld, een panel. Deelnemers aan de vorige meting krijgen bij de peiling erna opnieuw een uitnodiging. Zo'n 20% tot 30% valt dan af. Bijvoorbeeld omdat

ze inmiddels boven de AOW-leeftijd zijn, medewerking weigeren of onvindbaar zijn. We vullen het panel daarom bij iedere meting aan met nieuwe deelnemers.

Het CBS trekt sinds 2012 de steekproef van potentiële nieuwe deelnemers, uit de Basisregistratie Personen. De totale groep deelnemers – panel én nieuwe samen – moet op persoonsniveau zo representatief mogelijk zijn voor de Nederlandse bevolking in de werkzame leeftijd. De steekproef van aanvullende deelnemers wordt daarom zo samengesteld dat de totale groep respondenten gebruikt kan worden als representatieve personensteekproef. Bij de selectie van de aanvullingssteekproef kijkt het CBS naar de volgende kenmerken: leeftijd, huishoudsituatie, voornaamste bron van inkomsten, en woonadres wel/niet in Amsterdam of Den Haag. Op basis van deze kenmerken worden 39 groepen (strata) onderscheiden. Het CBS trekt de aanvullingssteekproef op grond van de verwachte responscijfers van mensen uit deze 39 groepen, hun aanwezigheid in de populatie en hun aanwezigheid onder panelrespondenten (gestratificeerde steekproef). Groepen die ondervertegenwoordigd zijn onder panelrespondenten, zoals jongeren, zijn oververtegenwoordigd in de aanvullingssteekproef.

Op basis van andere gegevens bestaat het vermoeden dat laagopgeleiden ondervertegenwoordigd zijn onder panelrespondenten. Omdat het CBS echter niet beschikt over een dekkende registratie van het onderwijsniveau van de inwoners van Nederland, kan hiervoor niet expliciet gecorrigeerd worden.

Tot 2012 werd de aanvullingssteekproef samengesteld uit bestanden van het onderzoeksbureau dat het veldwerk deed.^{iii, iv} Daarbij hield men rekening met de verdeling naar leeftijd, geslacht, regio, huishoudsamenstelling en arbeidspositie. In het eerste jaar van het panel (1985) zijn de adressen getrokken uit het PTT-afgiftepuntbestand.^v

A.2.2 *Weging*

Het CBS kent sinds 2012 een weegfactor toe aan iedere respondent, zodat de (gewogen) data zo representatief mogelijk zijn voor de Nederlandse bevolking in de werkzame leeftijd. Bij het vaststellen van de gewichten wordt onder meer rekening gehouden met de verdeling in de doelpopulatie naar geslacht, leeftijd, huishoudsituatie, voornaamste bron van inkomsten, inkomensklasse en regio. Weging van de data op huishoudensniveau kan uitsluitend bij benadering gebeuren, omdat de gewichten op persoonsniveau zijn bepaald en niet op huishoudensniveau.

De databestanden uit de metingen van 2000 tot en met 2010 hebben ook een weegfactor. Deze corrigeert alleen de verdeling naar leeftijd, zodat die een goede afspiegeling vormt van de leeftijdsverdeling van de Nederlandse bevolking in de leeftijd 16-64 jaar.^{vi, vii} De bestanden uit de beginjaren van het panel, 1985-1998, hebben geen weegfactor.^{viii}

A.3 *Dataverzameling*

A.3.1 *Opzet van de dataverzameling*

De dataverzameling voor het AAP bestaat sinds 2004 uit twee fasen. In de eerste fase houdt het veldwerkbureau een telefonisch screeningsinterview met één lid van de geselecteerde huishoudens. In het screeningsinterview peilt het bureau welke leden van het huishouden willen deelnemen. Er moet minstens één lid uit de kern van het huishouden meedoen, dat wil zeggen hoofdkostwinner en/of partner. Anders valt het hele huishouden af.^{ix} Ook verifieert het veldwerkbureau in het telefonische interview de huishoudsamenstelling en de gegevens van de huishoudleden.^x Daarnaast vraagt het veldwerkbureau naar veranderingen in de huishoudsamenstelling sinds het moment van

steekproeftrekken. Als mensen inmiddels verhuisd zijn, probeert het bureau hen op hun nieuwe adres te benaderen.^{xi}

In de tweede fase ontvangen alle potentiële deelnemers een brief of e-mail met daarin een link en inlogcode voor een internetvragenlijst. Er zijn met ingang van 2016 vier verschillende vragenlijsten: een voor werknemers (in loondienst), een voor zelfstandigen^{xii}, een voor niet-werkenden en een voor scholieren/studenten. De juiste versie van de vragenlijst wordt automatisch voorgelegd, op basis van een eerste routeringsvraag in de internetlijst.

Met een deel van de huishoudens kan geen telefonisch screeningsinterview worden gehouden, omdat hun telefoonnummer niet bekend is of ze niet bereikbaar zijn. De leden van deze huishoudens krijgen een brief met daarin een link en inlogcode voor de internetvragenlijst. Zo kunnen ze toch kunnen deelnemen.

De dataverzameling gebeurt sinds 2016 uitsluitend via een internetvragenlijst. In de jaren 2004 tot en met 2014 konden de respondenten kiezen uit een internet- of papieren vragenlijst. In de beginperiode van het panel, 1985-2002, bestond de dataverzameling uit face-to-face-interviews.^{xiii} Een enquêteur bezocht de geselecteerde adressen, en nam per huishouden een screeningsinterview af, waarin huishoudsamenstelling en deelnamebereidheid werd geregistreerd. Daarna (tijdens hetzelfde bezoek) werd per deelnemend gezinslid een vragenlijst afgenomen (face-to-face). Hiermee is per 2004 gestopt, omdat het maken van werkbare afspraken met huishoudens vrijwel onmogelijk was geworden. Tabel A1 geeft de wijzigingen in manier van dataverzameling schematisch weer.

Tabel A.1

Soorten vragenlijsten naar jaar van meting

	uitsluitend internet	keuze tussen papier en internet	face-to-face
werkenden (werknemers plus zelfstandigen)		2004-2014	1985-2002
werknemers ^a	2016-2020		
zelfstandigen ^a	2016-2020		
niet-werkenden	2016-2020	2004-2014	1985-2002
scholieren/studenten ^b	2010-2020		

a Sinds 2016 zijn er aparte vragenlijsten voor werknemers en zelfstandigen. De vragenlijst voor werknemers is gelijk aan de vragenlijst voor werkenden uit de jaren 2004-2014. De vragenlijst voor zelfstandigen is daar grotendeels gelijk aan; daarnaast zijn er specifieke vragen voor deze groep.

b Scholieren/studenten vulden vanaf 2004 tot en met 2008 de vragenlijst voor werkenden in als zij betaald werk hadden, en die voor niet-werkenden als zij geen betaald werk hadden. Dit bleek echter niet te voldoen. Daarom kregen zij met ingang van meting 2010 een afzonderlijke vragenlijst. Die was ook toen al alleen via internet in te vullen.

Bron: SCP

A.3.2 Veldwerkperiode

Het veldwerk voor het AAP vindt altijd in het najaar plaats, in de periode september-december. Alleen de eerste meting, die van 1985, was in het voorjaar.

De meting van 2020 vond plaats in een periode dat er overheidsmaatregelen ter bestrijding van het coronavirus van kracht waren. Zo werd iedereen opgeroepen om zoveel mogelijk vanuit huis te werken en moesten horecazaken vanaf 13 oktober 2020 verplicht sluiten.

A.3.3 Beloning

Deelnemers aan het onderzoek ontvangen een beloning voor hun medewerking. In 2020 bedroeg die 10 euro. Deze beloning kon naar keuze ontvangen worden in de vorm van een VVV Cadeaukaart of Online Cadeaucode of een cadeaucode van Bol.com, 3x een vijfde Staatslot-XL of een donatie aan een goed doel.

A.4 Respons

Het aantal deelnemers aan het panel bedraagt iedere meting ongeveer 4800 personen. In onderstaande tabellen is aangegeven hoe deze respons in 2020 is bereikt.

Tabel A.2 geeft een overzicht van de uitkomsten van de eerste fase van het veldwerk, de telefonische screening. Van de totale steekproef van 8076 personen – panel en nieuw – was van 1110 personen het telefoonnummer niet te achterhalen. Voor de telefonische screening zijn dus 6966 personen (of hun huisgenoten) benaderd. 3350 personen (of hun huisgenoten) hebben het screeningsinterview afgerond.

Tabel A.2

Aantal aangeleverde personen naar respons bij telefonische screening AAP 2020a

bruto steekproef (panel plus nieuwe personen)	8076 ^b
schriftelijk benaderd, geen telefoonnummer bekend	1110
bruto beschikbaar voor telefonische screening	6966
niet bereikt tijdens screening, geen of onvolledige deelname screeningsinterview	3616
screeningsinterview afgerond	3350

a Ongewogen aantallen.

b Daarvan waren er 8051 afkomstig uit de Basisregistratie Personen en zijn 25 namen toegevoegd tijdens de telefonische screening.

Bron: SCP (AAP'20)

Tabel A.3 laat het aantal uitgezette en ingevulde vragenlijsten zien, naar wijze van benadering (wel vs. geen telefonische screening). Van de personen die de telefonische screening afrondden, vulde 81% de vragenlijst in. Onder de personen die schriftelijk zijn benaderd voor deelname lag de deelname tussen de 46 en 57%. In totaal vulden 5048 personen een vragenlijst in.

Tabel A.3

Aantal uitgezette en ingevulde vragenlijsten naar wijze van benadering AAP 2020^a

	uitgezet	(deels) ingevuld
screeningsinterview afgerond	3350	2730
schriftelijk benaderd, geen telefoonnummer bekend	1110	638
schriftelijk benaderd, niet bereikt tijdens screening, geen of onvolledige deelname screeningsinterview	3616	1680
totaal	8076	5048

a Ongewogen aantallen

Bron: SCP (AAP'20)

Vanaf 2012 stellen we de eis dat de respondenten een aantal kernvragen moeten hebben ingevuld en ten minste 80% van de overige vragen. Vragenlijsten die niet aan deze voorwaarden voldoen, worden verwijderd. In 2020 bleken er 128 incomplete vragenlijsten te zijn. Daarnaast zijn 70 vragenlijsten verwijderd omdat geen enkel lid van de huishoudkern van het betreffende huishouden deelnam. Ook

zijn nog drie nieuwe deelnemers verwijderd, omdat de persoon niet traceerbaar was in de Basisregistratie Personen.

Het netto aantal respondenten in meting 2020 komt hierdoor uit op 4847 (tabel A.4). Deze groep valt in drie subgroepen uiteen: scholieren/studenten (641 personen), 66-jarigen (115 personen, het merendeel van de 66-jarigen is ouder dan de AOW-leeftijd^{xiv}) en personen in de leeftijd van 16 tot en met 65 jaar die geen scholier/student zijn (4091 personen).^{xv} Van oudsher krijgt deze laatste groep in de rapportage de meeste aandacht.

Tabel A.4

Bruto en netto aantal respondenten AAP 2020^a

bruto aantal respondenten AAP 2020	5048
verwijderd a.g.v. geen deelname lid huishoudkern	70
verwijderd a.g.v. geen valide respons (<80% ingevuld)	128
verwijderd a.g.v. niet traceerbaar in de Basisregistratie Personen	3
netto aantal respondenten AAP 2020	4847
waarvan: leeftijd 66 jaar	112
scholier/student	610
leeftijd 16 tot en met 65, niet studerend	4109

a Ongewogen aantallen.

Bron: SCP (AAP'20)

A.5 Panelcohort en -uitval

Het Arbeidsaanbodpanel bestaat inmiddels uit 19 metingen: 1985 en 1986 tot en met 2020. Bij iedere meting vallen er eerdere deelnemers uit. Uitval wordt veroorzaakt door natuurlijk verloop, bijvoorbeeld doordat respondenten buiten de leeftijdselectie vallen (te oud) of zijn overleden.

Daarnaast is er uitval door non-respons. Dat kan zijn omdat door verhuizing of verandering van contactgegevens het huishouden niet meer bereikt kon worden. Ook kan het gebeuren dat het huishouden weliswaar benaderd kon worden, maar (een deel van de personen binnen) deze huishoudens medewerking aan een nieuwe meting weigerde.

Tabel A.5 laat het aantal respondenten zien naar jaar van eerste deelname. Van het cohort uit 1985 zijn in meting 2020 nog 31 van de 4020 personen aanwezig. De tabel laat ook het aandeel nieuwe respondenten per meting zien. In meting 2020 was het aandeel nieuwe respondenten 22%, namelijk 1075 van de 4847 personen.^{xvi}

Tabel A.5

Aantal deelnemende personen per jaar, naar jaar van eerste deelname, 1985-2020

aantal ^a	jaar van eerste deelname																			
	1985	1986	1988	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020	
1985	4020	4020 ^b																		
1986	4115	2749	1366																	
1988	4464	2092	904	1468																
1990	4438	1530	669	988	1251															
1992	4536	1164	516	723	880	1253														
1994	4537	925	411	575	684	851	1091													
1996	4563	735	296	458	498	582	690	1304												
1998	4780	562	226	343	348	394	458	861	1588											
2000	4185	320	109	193	176	202	208	411	768	1798										
2002	4656	214	78	145	122	148	146	291	550	1048	1914									
2004 ^c	4791	165	59	106	88	113	110	206	391	703	1174	1676								
2006 ^c	5563	119	44	75	71	85	78	173	297	518	806	955	2342							
2008 ^c	5139	90	37	60	56	70	61	151	243	396	610	606	1495	1264						
2010 ^c	4872	84	37	60	47	62	61	132	212	340	538	539	1207	836	717					
2012 ^c	4837	70	23	45	31	46	50	102	162	261	436	376	923	610	437	1265				
2014 ^c	4948	64	18	41	27	41	40	101	144	214	386	318	773	519	393	791	1078			
2016 ^c	5031	54	8	37	22	34	37	87	136	186	331	281	680	445	331	653	685	1024		
2018 ^c	4831	46	9	34	18	31	28	75	120	154	287	236	581	347	265	537	504	631	928	
2020 ^c	4847	31	7	27	16	23	25	70	99	127	244	198	490	289	224	450	396	483	573	1075

a Netto respons.

b Cursief: nieuwe respondenten; overig: panelrespondenten.

c De aantallen vanaf meting 2004 zijn inclusief scholieren en personen van 66 jaar.

Bron: SCP (AAP'85-'20)

A.6 Enkele kerngegevens

Om verder een beeld te krijgen van de ongewogen aantallen respondenten, laat tabel A.6 de aantallen zien naar geslacht, leeftijd, opleiding en arbeidspositie. Tabel A.7 geeft de gewogen en ongewogen verdeling naar arbeidsmarktpositie. Het gaat in deze tabellen alleen om respondenten van 16-65 jaar die geen scholier/student zijn.

Tabel A.6

Verdeling van het aantal respondenten naar geslacht, leeftijd, opleiding en arbeidspositie^a

	mannen	vrouwen	totaal
totaal	1888	2203	4091
leeftijd			
16-24 jaar	83	108	191
25-34 jaar	371	479	850
35-44 jaar	358	406	764
45-54 jaar	416	500	916
55-64 jaar	660	710	1370
opleidingsniveau			
basisonderwijs	34	48	82
vmbo	297	325	622
mbo/havo/vwo	659	799	1458
hbo	552	696	1248
wo	344	334	678
arbeidspositie			
werknemer	1432	1548	2980
zelfstandige	235	188	423
werkzoekend	67	84	151
niet-werkend, niet-werkzoekend	154	383	537

a Ongewogen aantallen. Alleen respondenten van 16 tot en met 65 jaar die geen scholier/student zijn.

Bron: SCP (AAP 2020)

Tabel A.7

Verdeling naar arbeidspositie^a in AAP 2020, voor en ná weging (in procenten)

	ongewogen	gewogen
werkzame beroepsbevolking:	83,2	80,9
loondienst	72,8	68,8
zelfstandig	10,3	12,1
werkloze beroepsbevolking	3,7	4,5
niet beroepsbevolking	13,1	14,6
totale bevolking	100,0	100,0

a Indeling volgens opgave van de respondent. Alleen respondenten van 16 tot en met 65 jaar die geen scholier/student zijn.

Bron: SCP (AAP'20)

A.7 Codering van opleiding, beroep en sector

De deelnemers aan het AAP krijgen vragen over hun beroep, bedrijf waarin ze werken of werkten, hun hoogst voltooide opleiding, en opleidingen/cursussen die ze nu of de afgelopen twee jaar volgden. Het gaat om open vragen; de respondent antwoordt in de vorm van een omschrijving. Op basis van deze omschrijvingen codeert het veldwerkbureau vervolgens de gegevens. Opleiding is gecodeerd volgens de Standaard Onderwijsindeling (SOI 2016) en bedrijfssector volgens de Standaard Bedrijfsindeling (SBI 2008) van het CBS en beroep volgens de International Standard Classification of Occupations (ISCO 2008).^{xvii}

ⁱ Bij de metingen van 2004 tot en met 2010 werden alleen 65- en 66-jarigen benaderd die al eerder hadden deelgenomen aan het panel, dan wel partner waren van een jongere respondent. De 65- en 66-jarigen in die jaren zijn dus geen representatieve afspiegeling van de totale groep 65- en 66-jarigen. Vanaf 2012 zijn ze dat wel.

-
- ii De uitvoerder van metingen 1985 tot en met 2006 was GfK Intomart, die van de metingen 2008 en 2010 Centerdata, die van metingen 2012 tot en met 2016 GfK. Met ingang van meting 2018 doet I&O Research het veldwerk.
- iii Van 1985 tot en met 2006 was dat GfK Intomart (GfK Panel), in 2008 en 2010 Centerdata (CentERpanel).
- iv In 2010 heeft het veldwerkbureau geen nieuwe huishoudens benaderd. De reden daarvoor was het grote aantal panelrespondenten dat opnieuw meedeed.
- v Hierin staan alle adressen in Nederland waar de PTT post bezorgde.
- vi In de jaren 2000 tot en met 2008 berekende de OSA de weefactor, in 2010 deed het SCP dat.
- vii Bij de metingen van 2004 tot en met 2010 kregen 65- en 66-jarigen geen weefactor, omdat zij uitsluitend ondervraagd werden om de overgang naar pensionering in kaart te brengen. Zij werden daarom alleen benaderd als zij al eerder hadden deelgenomen aan het panel, dan wel partner waren van een jongere respondent. De 65- en 66-jarigen in die jaren zijn dus geen representatieve afspiegeling van de totale groep 65- en 66-jarigen.
- viii Hoewel de aanvullingssteekproef zodanig was samengesteld dat de totale groep deelnemers zo representatief mogelijk zou zijn, bleek in de loop der jaren dat de deelnemers toch steeds meer afweken van de doelpopulatie. Daarom besloot de OSA de gegevens met ingang van 2000 te herwegen.
- ix In de jaren 2010 en eerder mochten de overige leden uit zulke huishoudens soms toch deelnemen. Tot en met de meting 2002 was het uitgangspunt dat uit panelhuishoudens ten minste de hoofdkostwinner diende deel te nemen. Als de hoofdkostwinner niet wilde meewerken, werd het huishouden niet verwijderd, maar werd wel een (extra) vervangend huishouden gezocht. Van de nieuwe huishoudens moesten alle gezinsleden in de juiste leeftijd deelnemen aan het onderzoek. In meting 2002 zijn de criteria voor de nieuwe huishoudens gelijkgetrokken aan die van panelhuishoudens, omdat de eis dat elk lid moest deelnemen leidde tot te geringe respons. In 2004 is de eis dat de hoofdkostwinner verplicht moet deelnemen vervangen door de eis dat de hoofdkostwinner of de partner moet deelnemen. In de praktijk werd het huishouden niet verwijderd, als de hoofdkostwinner of partner ondanks toezegging bij de telefonische screening, toch deelname weigerde. Vanaf meting 2012 is strikt vastgehouden aan de voorwaarde dat ten minste één lid van de huishoudenkern moet deelnemen, en is bij non-respons van de hoofdkostwinner en/of partner, het hele huishouden uit het databestand verwijderd.
- x Van de huishoudens die in meting 2008 en 2010 zijn toegevoegd vanuit het CentERpanel was de huishoudsamenstelling in principe bekend vanuit het CentERpanel. Deze huishoudens zijn daarom niet telefonisch gescreeend, maar zijn per mail gevraagd of zij wilden deelnemen. De huishoudgegevens zijn overgenomen uit het CentERpanel. Achteraf bleken die huishoudgegevens niet altijd correct of volledig te zijn. Het gaat dan met name om de aanwezigheid van (minderjarige) kinderen in het huishouden.
- xi Het CBS trekt de aanvullende steekproef in het tweede kwartaal van het jaar. Het CBS actualiseert dan ook de adresgegevens van de panelrespondenten. Het veldwerk vindt plaats in het najaar. Potentiële deelnemers die verhuisd zijn, hebben dat dus in de tussenliggende periode gedaan.
- xii De aparte vragenlijst voor zelfstandigen bestaat sinds 2016. Daarvoor kreeg deze groep dezelfde vragenlijst als werknemers.
- xiii Tot en met 1998 werd er een papieren vragenlijst gebruikt bij de face-to-face interviews (PAPI). In 2000 en 2002 maakte de interviewer gebruik van een computerondersteunde mondelinge vragenlijst (CAPI).
- xiv De AOW-leeftijd lag in 2020 op 66 jaar en 4 maanden.
- xv In de jaren tot en met 2016 lag de bovengrens van deze groep op 64 jaar, omdat de AOW-leeftijd toen lager lag.
- xvi In een aantal jaren was de uitval relatief hoog. Voor een deel ligt dat aan aanpassingen in de bevestigingsmethodiek. Tot en met 1998 was er een face-to-face interview dat volledig op papier werd ingevuld. In 2000 veranderde dat in een face-to-face interview met PC-ondersteunde methode. Dat had in 2000 een relatief hoge uitval tot gevolg.
- xvii Er is daarbij zoveel als mogelijk gecodeerd tot de volledige codering. Voor bedrijfssector is dit op vijf digit, beroep op vier digit, opleidingsniveau op vier digit en opleidingsrichting op zes digit. Soms lukt dat niet vanwege de (te) globale omschrijvingen van de respondenten. In die gevallen codeert het veldwerkbureau op een hoger niveau, dus met een kleiner aantal digits. Als ook dat niet mogelijk is, kiest het voor 'onbekend'.